Bűnszövetkezet A TISZA PARTJÁN

A Tisza vízállása igen alacsony. A Homok Szövetkezet uszályai mélyen bent vannak a parton, keskeny deszkapallók nyulnak a meredek lejtőn, ahol veritékezve, összegörnyedve talicskázzák fel a homokot a kubikosok. Nehéz ez a munka. A kubikosok keze érdes, kemény, ujjaik szinte elformátlanodnak, de nem is csoda, hiszen napi tíz, sőt tizenhat órát is dolgoznak. Tizennyolcan végzik ezt a szinte embertelen munkát, reggeltől estig. Ezek a kubikosok a „Homok Szövetkezet" tagjai, helyesebben mondva kizsákmányoltjai. Ezt a „szövetkezetet" ugyanis nyugodtan illethetnénk ezzel az egy szóval: bünszövetkezet. Bünszövetkezet, méghozzá a legsötétebb, legfurfangosabbak közül.

A szövetkezet vezérkara

Takács István volt csónak- és fürdőháztulajdonos kezdte el szervezni a „Homokszövetkezet"-et. Közvetlen segítőtársai voltak Domonkos Lászlóné, id. Balog Ferenc, ifj. Balog Mihály hajótulajdonosok, valamint Barna Lajos hajótulajdonos, akinek e mellett még Hódmezővásárhely környékén, Külső-Szőrháton mint egy 28 hold földje, kocsija, lova volt, amellyel az inflációs időkben kukoricát és egyéb terményeket fuvarozott.

Hosszas tárgyalások után, melyek a hajótulajdonos „gazdák" és Takács István között folytak le ezév március elsején létrehozták Takács vezérletével „szövetkezetüket." Tudták természetesen, hogy a homokkitermelésnél szükség van olcsó munkaerőre. Ezért Takács István irányításával a 15 hajótulajdonos meghívott az alakuló gyülésre 15 vagy 16 kubikost is azzal, hogy őket is felveszik a „szövetkezetbe".

A teljhatalmu ügyvezető ur

Már az alakuló gyülésen is a hajótulajdonosok vitték a hangot. Állandóan ők szólaltak fel, ha a kubikosok közül valaki szólni akart, azt lepisszegték. Könnyü volt nekik, hiszen már előzőleg „megmagyarázták" a kubikosoknak, hogy gondoljanak arra, nem kell nekik tagnak lenniök és már eleve hagyja el a helyiséget, aki nem ért velük egyet. Ilyenformán egyhangu választás alapján Takács István lett a teljhatalmu ügyvezető, az a Takács István akinek a kubikosok egy évvel ezelőtt még „piszkos, csavargó legyek" voltak, akiket az akkor meglévő fürdőházában nem szívesen látott és Kovács Lajos akkori büffésnek ezekkel a szavakkal rótta fel, hogy őket a büffébe engedi.

Március 1 óta sok víz lefolyt a Tiszán. Nagyon sok homokot és kavicsot bányásztak ki a „szövetkezet" tagjai azóta, sok volt rajta a haszon — Takács Istvánnak és a hajótulajdonosoknak. A „szövetkezet"-ről a budapesti központban elkönyvelték, hogy rendben működik, minden jól megy, végre valahára Szegeden a homok — építőiparunknak ez a fontos anyaga — jó kezekbe került, ujabb szocialista szektor él és virul a Tiszaparton. Igaz, virul is a „szövetkezet", de Takács István és a hajótulajdonosok számára. Alapszabály? Lehet, hogy van, de a kubikosoknak sohasem mutatták meg, pedig sokszor kérték.

A kubikosnak fel is ut, le is ut

A szövetkezetben időnként a tagok meg szokták beszélni a munkát, meg szokták tenni észrevételeiket. Itt is megtörtént, de csak a hajótulajdonosok részéről. Március 1 óta semmiféle gyülés, semmiféle értekezlet nem volt, legfeljebb néha-néha beszélgettek el a kubikos tagokkal. A felvétel kérdését is „központosították". Teljhatalmu intézője Takács István volt, ő vett fel vagy „bocsátott el" tagokat a hajótulajdonos gazdák kívánságának megfelelően. Önkényesen küldte el Kovács Imre kubikost is, aki ilyenformán több hétig munka nélkül volt.

A hajótulajdonosok is terrorizálják a kubikosokat. Ifj. Balog Mihály például ugy intézte el vitáját Dormány Antal, vagy egy másik alkalommal Csamangó Mihály kubikossal, hogy „mit akarsz te itt? Csak egy talicskát hoztál a szövetkezetbe, semmi keresnivalód nincs közöttünk." Különösen „kirugot" ifj. Balog Mihály és a többi hajósgazda Csamangó Mihályra, mert az a fizetés napján egy napi jogos hajómegrakási bérét kérte. Az ügyet végsőfokon azzal intézte el Takács István, hogyha nem tetszik neki, akkor el is mehet a szövetkezetből.

Csalás, kizsákmányolás, hazugságok

Megszokta ezt a hangot Takács István még 1942-ben, csakhogy abban az időben, amikor Horthy fasizmus a legembertelenebbül elnyomta a dolgozókat, ők is még durvábban bántak el alkalmazottaikkal. Ifj. Balog Mihály, Balog József és Barna Lajos hajótulajdonosok — akik ma is a „szövetkezet" tagjai — Löffler Lajos akkori többszörös hajótulajdonos vezérletével Csamangó Mihályt és még 29 társát felvitették a Horthy rendőrségre „lázitás" miatt: mivel tiz fillér béremelést kértek.

A „szövetkezet" időnként beszámolt a budapesti központnak. Főleg Takács István ügyvezető ur és Csiszár hajótulajdonos járt fel Pestre. Mikor visszajöttek, soha nem számoltak el, hogy mit intéztek, mindössze egyetlen kézzelfogható jele volt a tanácskozásoknak: rendszerint hazajövetelük után különböző — és tegyük hozzá nem létező — miniszteri rendeletekre hivatkozva csökkentették a kubikosok bérét a hajósgazdák javára.

A pénzbeli juttatásokról a szövetkezetben általában igen furcsa kép tárul elénk. A kubikosok nem egyebek, mint egyszerü bérmunkások. Mivel azonban „szövetkezeti tagok", ezért OTI járulékot nem fizetnek utánuk, ebédpénzt nem adnak, tuláradíj nincsen, a fizetett ünnepnapokat ugyancsak nem számolják el, a rendszeres munkaidő tíz óra. Volt már olyan eset is, hogy 16 órát dolgozott egy-egy kubikos.

A kubikosoké a munka — a hajósgazdáké a haszon

Junius 5-ig még tessék-lássék módján dolgoztak a hajótulajdonosok is, de jóval több juttatásban részesültek a kubikosoknál. Ezen a napon azonban már igen alacsony volt a vízállás és a szövetkezet hajótulajdonos tagjainak nem izlett a munka, mivel igy nehéz volt a kirakodás. Junius 5-én reggel a gazdák azzal fogadták a kubikosokat, hogy szedjék össze a holmijukat a hajókról, mert ászervezték a munkát s majd Takács István ügyvezető bővebben megmagyarázza. Meg is magyarázta Takács István! Utasította a kubikosokat, hogy 18-an alakítsanak két brigádot, mostantól kezdve csak ők hordják fel a hajóról a homokot. A szövetkezet igy kettévált. A hajótulajdonosok járnak a hajóval, amelyet a kotrótelep dolgozói a kikotort homokkal megraknak, s még a víz kiszivattyuzására is ők adnak munkaerőt. A hajótulajdonosok mindössze egyengetik a homokot és egyheti tényleges munkájuk körülbelül tiz munkaórát jelent. Ezért a ténykedésükért minden köbméter homok után hat forint juttatásban részesülnek, amiből hatvan fillért fizetnek köbméterenként a kotrótelepnek. A 18 kubikos a kirakodóhelyhez beállt hajókról a meredek parton felszállitja a homokot — az egyik tólja a talicskát, a másik huzza — dolgoznak napi tíz órát és köbméterenként ketten kapnak hét forintot. Munkájuk körülbelül 85 százalékát teszi ki a munkafolyamatnak. Ennek ellenére a hajósgazdáknak van még más jövedelmük is. Két forint 50 fillért kapnak minden köbméter homok után hajókarbantartás címen. Mindezek ellenére a hajók karbantartásával egyáltalán nem törődnek, sőt még a hajóhoz szükséges felszerelést, például kötelet is a kubikosok vittek igen gyakran.

Ujabb sötét üzelmek

Takács István is megkapja a maga „bérecskéjét", 70 fillért minden köbméter után, ami hetenként 3—400 forintra rug. Vannak azonban más üzletei is Takács urnak: egy homokzátony kibányászásáért — melynek bérbeadási jogában anyagilag érdekelve volt — négyezer forintot fizetett, egy valamivel kisebb másik zátonyért — amelyikhez nem volt semmi köze — kétszáz forintot fizetett. Van már egy közös hajója is Beke Istvánnal együtt. Ezt a Beke Istvánt és Mózes Sándort — akiknek 45 lóerős motorhajóját államosították — megbizta áprilisban azzal, hogy volt motorhajójukkal vontassanak. Dolgoztak is két héten keresztül, összesen mintegy 24 órát, vontattak 450 köbméter homokot és 14 forintot kaptak minden köbméter után. Jól keres tehát mindenki a homokszövetkezetben — kivéve a kubikosokat, akik tiz órai megfeszített munkával jelenleg alig kapnak heti 100 forintnál többet.

Rendet teremt a Párt

Hónapok óta folynak a homokszövetkezet ilyen és ehhez hasonló üzelmei. A dolgozók azonban most már végképp elkeseredtek. Eszükbe jutott a Párt, amely mindig megvédte a dolgozók érdekeit. Előadták panaszukat — és ott meghallgatták őket. A Párt erélyes kézzel teremt rendet ügyükben, hogy a Tisza partján is megszünjék az embertelen kizsákmányolás, s megszépüljön a kubikosok élete is, hasonlóképpen a népi demokrácia többi dolgozóhoz. Felszámolódik a Homokszövetkezet egész napjainkig tartó gazsága, de ez még magában nem elég. A többi azonban dolgozó népünk államapparátusára, a rendőrségre és a bíróságra tartozik.

Koloszár Béla.

Szabotázsbüncselekményt tárgyal pénteken a szegedi megyei biróság

Igen érdekes bűnügyet tárgyal pénteken a szegedi megyei biróság. *Szívós* Lajos, állami gazdasági raktárnok szabotázs büntettével, *Felber* Gyula, állami gazdasági agronómus hivatali kötelesség szándékos megszegésével, *Tóth* István pedig gondatlanságból elkövetett kötelességszegéssel vádolva kerül bíróság elé.

A szeghalmi Halasi-féle állami gazdaságba nagyobbmennyiségü mérgező rovarirtószer érkezett azzal az utasitással, hogy minden anyagtól szigorúan elkülönítve kell tárolni, külön zárható kamrában, melynek ajtajára irják ki, hogy mérgező anyag van elhelyezve benne. Ennek ellenére, Felber utasítására Szivós a magtár egyik sarkában helyezte el a mérget, közvetlenül az állati takarmányozásra szolgáló tápszerek mellé. Szivós egy alkalommal Tóth Istvánt küldte be csontmészért, aki tévedésből rovarirtót helyezett a mérlegre. Ennek következtében a gazdaság 18 lova megbetegedett s közülük 12 elpusztult.

A kulákszármazú Szivós Lajost egyébként Felber Gyula a Párt és a DÉFOSz megkerülésével helyezte felelős állásba.

Le kell sujtani a bércsalókra!

Megszületett az első példás itélet dolgozó népünk ellenségei, fejlődésünk kerékkötői, termelésünk szabotálói, a bércsalók fölött. Leleplezve állottak ezek a kártevők a törvényszék előtt, oda lett a nagy hangjuk, fölényes támadó magatartásuk, melyet dolgozótársaikkal szemben tanusitottak.

Kik voltak ezek a bércsalók? Régi, tőkéseket kiszolgáló, munkásnyúzó művezető, nyugatos fasiszta tolvaj; a társadalom szemetjei, aljas söpredékek. Elnyert érdemelt büntetésüket, nem rontják már az üzem levegőjét, oda kerültek, ahova valók: a börtönbe.

Esetük azonban nagy tanulság és figyelmeztető példa. Elsősorban is bebizonyosodott — mint általában minden esetben —, hogy a norma- és bércsalók a dolgozók, épülő szocializmusunk tudatos ellenségei. Nem tudatlanságból, nem kényszerítő okokból, nemcsak egyszerű pénzsóvárságból követik el gaztetteiket, hanem az alkotó, építő munka, a fejlődés iránt érzett ádáz gyűlöletüktől sarkallva.

Figyelmeztetés ez az eset is, hogy a bércsalásokat nem lehet kesztyűs kézzel, liberálisan kezelni. Figyelmeztetés ez az eset is, hogy a leleplezett bércsalókat nem szabad sajnálni. Melyik dolgozó ne vetné meg azt a „dolgozótársát", aki ellopná tőle becsületes munkával megkeresett bérét, a ruháját, vagy a cipőjét? Ugyan ki sajnálná, ha megbüntetnék azt a gonosztevőt, aki megkárosit egy családját, gyermekét eltartó dolgozót? Senki. Ugyanigy nem lehet sajnálni azt, aki az üzemben dolgozótársa munkájának eredményét, a munkadarabokat magának számoltatja el, vagy pedig tudatosan selejt árut termel, amit eltüntet és jogtalanul magas teljesitményeket számoltat el magának.

Minden bércsaló végső fokon az egész dolgozó népet és ezen keresztül az egyént is megkárositja. Káros tevékenységük, szabotázsuk azt eredményezi, hogy kevesebb lesz a ruha, a cipő, az élelem. Éberen kell tehát figyelnünk és le kell azonnal csapni minden ilyen ellenségre, fasisztákra, az imperializmus ügynökeire, a jobboldali szociáldemokratákra, a klerikális reakció hű szekértolóira, mert ezek a bércsalók, ezek azok, akik galádul a dolgozó nép ellen törnek.

Ünnepélyes keretek között nyitották meg a Magyar Élettani Társaság XVI. vándorgyülését

Szerdán este fél hétkor a szegedi Ady-téri Egyetem tanácstermében ünnepélyes keretek között nyitották meg a Magyar Élettani Társaság XVI. vándorgyülését.

Az elnöki megnyitó beszédet Issekutz Béla tartotta, majd Szilágyi András elvtárs, a Szegedi Pártbizottság nevében tartotta megnyitó beszédét.

— Üdvözlöm a Magyar Élettani Társaság XVI. kongresszusán megjelent Szapozskov elvtársat, az elvtársakat és a kedves vendégeket — mondotta beszédében Szilágyi elvtárs. A felszabadulás Szeged életében is döntő változást hozott és mint minden vonalon, az orvostudomány terén is hatalmas fejlődés tapasztalható. Most, hogy itt Szegeden tartják meg a Magyar Élettani Társaság XVI. kongresszusát — döntően bebizonyosodott az, hogy Szeged lemosta magáról azt a gyalázatot, azt a szennyet, amelyet negyedszázadon magán viselt. De bizonyítja az is, hogy szegedi viszonylatban a Párt vezetésével, irányításával, támogatásával az orvostudomány és általában a tudomány olyan fejlődésnek indult, hogy hat Kossuth-díjas tudósunk van. És ezeket az eredményeket a Szovjetuniónak, a Pártnak és szeretett vezérünknek, Rákosi elvtársnak köszönhetjük.

Szilágyi elvtárs szavait percekig tartó taps és éljenzés szakította félbe és a jelenlévők éltették Sztálin, Rákosi elvtársakat és a Pártot.

Az orvos egészségügyi szakszervezet budapesti kiküldöttjének beszéde után a Tudományos Akadémia részéről pedig Straub F. Brunó elvtárs Kossuth-díjas professzor tartotta meg beszédét. Beszédében méltatta azokat az eredményeket, amelyeket a Magyar Élettani Társaság a felszabadulás óta elért a Párt támogatásával.

— Tudjuk azt — mondotta beszédében Straub elvtárs, — hogy ezeket az eredményeket — képtelenek lettünk volna elérni, ha az élenjáró szovjet orvostudomány nem adta volna át értékes tapasztalatait és az MDP nem tárta volna ki szélesen előttünk a tudomány kapuit. Beszéde végén kérte a jelenlevőket, hogy munkájukat ezután még fokozottabb lendülettel és öntudatosabban végezzék, hogy a magyar orvostudomány méltó követője legyen a szovjet orvostudománynak az egész magyar dolgozó nép érdekében.

Ezután Jancsó Miklós, majd J. Gábor Aranka tartotta megnyitó előadását és megkezdődött június 24-ig tartó vándorgyülés.

Dr. Straub Brunó elvtárs előadása szovjetunióbeli élményeiről

Vasárnap, június 25-én délelőtt 10 órakor a szegedi Ady-téri Egyetem előadótermében dr. Straub Brunó, a Szovjetunióban járt kulturális küldöttség vezetője előadást tart. Előadásában beszámol azokról az élményekről és tapasztalatokról, amelyeket a Szovjetunióban szerzett.

Az előadást a Magyar-Szovjet Társaság Egyetemi Szervezete rendezi meg, amely felé nagy érdeklődéssel tekintenek a szegedi üzemek dolgozói.

Szeged dolgozói nagy érdeklődéssel várják a Fegyveres Testületek nagyszabásu hangversenyét

A Fegyveres Testületek együttes hangversenyének előkészületei már nagyban folynak. Az újszegedi szabadtéri színpadot már előkészítették és kibővítették, hogy a hatalmas zenekar elhelyezhető legyen. Ma érkezik Szegedre a két hangversenyző vendégzenekar, az ország legjobb fúvószenekara, az Országos Pénzügyőrzenekar és az Államvédelmi Hatóságok zenekara. Résztvesz a hangversenyen a sok sikeres szereplésről jól ismert szegedi rendőrzenekar is.

Vasárnap délelőtt 11 órakor a zenekarok tisztelgő zenés felvonulás keretében a Szegedi Pártbizottság, az Államvédelmi Hatóság, a Magyar-Szovjet Társaság székházai elé mennek, felvonulnak a Széchenyi-téren és a Lenin-utcán, utána a két vendégzenekar térzenét ad.

A hangverseny szombaton este 8 és vasárnap este fél 7 órakor kezdődik az újszegedi szabadtéri színpadon. A műsor első részében a zenekarok külön-külön mutatkoznak be, a második részben pedig a három zenekar hatalmas fúvósegyüttessé egyesülve játsza Liszt „Les Predules" c. szimfónikus költeményét, Csajkovszkij ragyogó 1812. nyitányát és Berlioz Rákóczi-indulóját. A műveket Bérczes Márton, Józsa Sándor és Varga Lehel karnagyok vezénylik.

Az üzemi dolgozók csoportos (legalább 10 fő) elővételi vásárlás esetén 30 százalékos kedvezményben részesülnek.